

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ
В.о. ректора ХДУ

Н.Тюхтенко

серпень 2019 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ
(З ОРГАНІЗАЦІЇ СПОРТИВНО-МАСОВОЇ РОБОТИ)

Факультет фізичного виховання та спорту
Кафедра теорії та методики фізичного виховання,
Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка
Спеціальність 017 Фізична культура і спорт
Освітня програма Фізична культура і спорт
Курс 1 (скорочений термін), 3
Ступінь вищої освіти Бакалавр
Форма навчання денна

Херсон 2019-2020 н.р.

Програма розроблена:

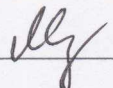
1. Кольцовою О.С. – кандидатом педагогічних наук, доцентом кафедри теорії та методики фізичного виховання

Програма розроблена на основі авторської навчальної програми, рекомендованої Міністерством освіти і науки як навчальний посібник для студентів ЗВО:

1. Воробйов М.І. Практика в системі фізкультурної освіти: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / М.І. Воробйов, Т.Ю. Круцевич. – К.: НУФВСУ, вид-во «Олімпійська література», 2014. – 192 с.

Затверджена на засіданні кафедри теорії та методики фізичного виховання

Протокол № 1 від _____ 2019 р.

Завідувач кафедри доц. Маляренко І.В.

ВСТУП

Підготовка фахівця з фізичної культури до професійної діяльності тренера-викладача, керівника спортивних секцій здійснюється впродовж всього періоду навчання у вишу. Застосовувати свої здібності на практиці є важливим етапом формування професійних знань, умінь і навичок майбутнього тренера.

Тренери, керівники спортивних секцій є тими спеціалістами, які повинні мати відповідний організаційний і методичний рівень підготовки і проведення різноманітних заходів; добиватись виховного ефекту від проведених спортивно-масових та виховних заходів, вміти організовувати змагання різного рівня.

Теоретичні та практичні знання та навички отримані під час навчальної практики мають стати базою, на якій у майбутнього тренера формується світогляд, що допоможе йому з успіхом використовувати отримані знання під час своєї трудової діяльності.

Навчальну практику студенти проходять на I курсі (скорочений термін) та III курсі протягом навчального року. Загальна тривалість практики – 10 днів. Отже, протягом навчального року кожен студент має прийняти участь в організації та проведенні 10 спортивно-масових заходів.

Якщо студент приймає участь в організації та проведенні менш ніж 10 обов'язкових спортивно-масових заходів, він має змогу додатково провести заходи в терміни навчальної практики згідно графіку освітнього процесу на поточний навчальний рік.

Навчальна практика (з організації спортивно-масової роботи) проводиться на базі факультету фізичного виховання та спорту. Протягом практики студенти приймають участь в організації та проведенні заходів в ДЮСШ, СДЮСШОР, ДЮКФП, дитячих оздоровчих таборах, позашкільних закладах освіти, дитячих та молодіжних громадських організаціях, Центрі соціальних служб для дітей, сім'ї та молоді тощо.

МЕТА І ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ

Мета навчальної практики (з організації спортивно-масової роботи) полягає в опануванні студентами сучасних методів і форм спортивно-масової роботи, формуванні на основі отриманих знань навичок та вмінь, необхідних для здійснення професійної діяльності, прийняття самостійних рішень, виховання навички систематичного оновлення своїх знань та творчого використання їх у практичній діяльності.

Відносно до поставленої мети **завданнями** навчальної практики (з організації спортивно-масової роботи) мають бути:

- поглиблення і систематизування знань з теорії та методики спорту, педагогіки, психології, фізіології, дидактики і методики виховної роботи, організації та методики спортивно-масової роботи;
- набуття вмінь аналізувати педагогічний процес, спостерігати за засобами та методами рекреаційної роботи під час оздоровлення дітей;
- підвищити та закріпити інтерес до професії тренера-викладача з фізичної культури;
- закріпити у студентів навички самостійно проводити спортивно-масову роботу.

Протягом практики у студентів формуються наступні загальні та спеціальні (фахові, предметні) **компетентності**:

1. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.
2. Здатність працювати в команді.
3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
4. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
5. Здатність бути критичним і самокритичним.
6. Здатність до організації оздоровчо-рекреаційної рухової активності різних груп населення.
7. Здатність використовувати спортивні споруди, спеціальне обладнання та інвентар.

Програмні результати навчання.

- спілкуватися українською мовою у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом, дотримуватися етики ділового спілкування;
- уміти обробляти дані з використанням сучасних інформаційних та комунікаційних технологій; знаходити та аналізувати інформацію з різних джерел; здійснювати комунікаційну взаємодію за допомогою соціальних мереж; систематизувати прийоми створення, збереження, накопичення та інтерпретації даних з використанням сучасних інформаційних та комунікаційних технологій;
- оцінювати рухову активність людини та її фізичний стан, складати та реалізовувати програми кондиційного тренування, організовувати та проводити фізкультурно-оздоровчі заходи;
- використовувати засвоєнні вміння і навички занять популярними видами рухової активності оздоровчої спрямованості;
- використовувати нормативні та правові акти, що регламентують професійну діяльність; доцільно використовувати спортивні споруди, спеціальне обладнання та інвентар;
- застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

ЗМІСТ ПРАКТИКИ

Під час проходження навчальної практики практикант зобов'язаний спостерігати за спортивно-масовою роботою педагога з дітьми, аналізувати педагогічні явища, що в ньому відбуваються.

Практиканти виконують наступні **види робіт**:

- ознайомлюються зі структурою спортивної установи;
- ознайомлюються з особливостями планування спортивно-масової роботи;
- спостерігають за проведенням спортивно-масової роботи;

- набувають вмінь щодо організації та проведення різних форм спортивно-масової та профорієнтаційної роботи.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ПРАКТИКИ

№	Теми практичних занять	Місце	Кількість днів
1.	Настановча конференція з питань практики	ХДУ (ФФВС)	1
2	Спостереження за проведенням спортивно-масової роботи	База практики установи м. Херсона (за згодою)	1
3	Допомога в організації та проведенні спортивно-масових заходів		Протягом практики
4.	Самостійне проведення спортивно-масової заходів: змагання, Олімпійські уроки, масові пробіги, спортивно масові заходи, спортивні свята та ін.		
5.	Оформлення звітної документації та складання заліку	ХДУ (ФФВС)	1

ВИДИ РОБІТ ПІД ЧАС ПРАКТИКИ

Студенти на практиці виконують наступні види робіт:

- ознайомлюються з особливостями планування спортивно-масової роботи та основними принципами її проведення;
- спостерігають за проведенням спортивно-масових заходів;
- набувають вмінь щодо організації та проведення різних форм спортивно-масової та профорієнтаційної роботи.
- проводять письмовий та усний аналіз спортивно-масових заходів.
- складають положення заходу, сценарій, звіт та іншу супроводжуючу документацію.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ (НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ ВИДАННЯ)

1. Арєф'єв В.Г. Самостійна робота студентів під час педагогічної практики: методичний посібник для студентів факультету фізичного виховання / В. Г. Арєф'єв. – К.: Центр учбової літератури, 2015. – 120 с.

2. Воробйов М.І. Практика в системі фізкультурної освіти / Воробйов М.І., Круцевич Т.Ю.. – К.: Олімпійська література, 2006. – 190 с.
3. Гринь О.Р. Психологічне забезпечення та супровід підготовки кваліфікованих спортсменів: [навч. посіб.] / О.Р. Гринь. – К.: НУФВСУ, вид-во Олімпійська література, 2015. – 276 с.
4. Єрмолова В.М. Олімпійська освіта: теорія і практика: навч. посіб. / В.М. Єрмолова. – К. : Вид. НОК України, 2011. – 335 с.
5. Єрмолова В.М. 10 уроків із П'єром де Кубертенем: метод. посіб. / В.М. Єрмолова. – К. : Вид. НОК України, 2016. – 236 с.
6. Теория и методика физического воспитания. // Под ред. Т.Ю. Круцевич. – К.: Олимпийская литература, 2003. – 422 с.
7. Фізичне виховання. Сценарії спортивних свят. – Х.: Вид. група «Основа», 2008. – 223 с.
8. Шиян Б.М. Теорія і методика фізичного виховання школярів / Б. М. Шиян. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2002. – 248 с.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

Для більш повного опанування професійною діяльністю студентам необхідно ознайомитися із навчальними посібниками з питань проведення навчальної практики, методичними розробками щодо проведення спортивно-масової роботи, періодичною літературою з методики спорту. Результати цієї роботи повинні знайти своє відображення у розроблених сценаріях спортивно-масових заходів.

Індивідуальне завдання

Під час проходження практики студенти виконують індивідуальні завдання, які сприяють надбанню знань, умінь і навичок з проведення спортивно-масової роботи.

Перелік індивідуальних завдань, які можуть бути рекомендовані до виконання:

- методика проведення змагань та спортивних заходів з вихованцями спортивних шкіл різних вікових груп;
- правила подачі заявок на змагання та їх оформлення;
- організація діяльності дітей та техніка безпеки під час проведення змагальної та тренувальної роботи;
- надання першої медичної допомоги;
- особливості планування спортивно-масової роботи.

Наведений перелік індивідуальних занять конкретизується груповим керівником з урахуванням інших отриманих завдань. Матеріали, отримані за наслідком проходження навчальної практики, у подальшому можуть бути використані для виконання курсової роботи, для підготовки доповіді, статті тощо.

Вимоги до структури і змістовного оформлення документації

Схема складання сценарію заходу

Складається для конкретизації проведення заходу за часом, діяльності осіб, що проводять захід, і учасників, визначення матеріального забезпечення (радіофікацію, музичне оформлення, інвентар та обладнання, дипломи і призи для нагородження, тощо) і відповідальних за нього.

Структура сценарного плану:

1. Церемонія відкриття;
2. Порядок процедур у ході заходу;
3. Церемонія нагородження переможців і закриття заходу.

Також сценарій може мати форму плану.

Сценарій по проведенню

назва заходу

Місце проведення _____ Дата _____

№ п/п	Зміст діяльності	Час	Відповідальний	Необхідний інвентар і обладнання
----------	------------------	-----	----------------	--

Методичні аспекти проведення Олімпійського уроку

Олімпійський урок – це спортивно-виховний захід, який має різні види та форми і проводиться в загальноосвітніх навчальних закладах, позашкільних навчальних закладах, інших навчальних закладах, на центральних майданах міст і селищ на всій території України.

Олімпійський урок може проводитись у теоретичній та практичній формах:

1. Теоретична форма олімпійського уроку може проводитись у вигляді: вікторин, диспутів, конференцій, усних журналів, запитань-відповідей, зустрічей з видатними спортсменами, тренерами та діячами фізичної культури і спорту.

2. Практична форма олімпійського уроку може проводитись у вигляді: міні-турнірів, естафет, показових виступів вихованців спортивних шкіл та секцій, тренувань, які проводять видатні спортсмени та тренери, а також олімпійських ритуалів.

Приблизна схема складання сценарію олімпійського уроку

(теоретична форма)

Методична розробка виховного заходу має містити такі основні пункти:

- Назва заходу;
- Форма проведення;
- Виховна мета заходу;
- Місце проведення (класна кімната, бібліотека, музей, спортивний майданчик тощо);
- Обладнання;
- План проведення;
- Опис підготовчого етапу (якщо він містить важливі справи);
- Хід проведення;
- Список використаних джерел.

Аналізуючи виховний захід, треба, насамперед, фіксувати позитивні результати, вказувати ті прийоми, умови, методи, які привели до успіху, з'ясувати причини невдач.

Приблизна схема складання сценарію олімпійського уроку

(практична форма)

1. Церемонія відкриття:
 - парад учасників;
 - проведення естафети олімпійського вогню;
 - підняття олімпійського прапора;
 - олімпійська присяга: “Від імені всіх учасників я обіцяю дотримуватися правил чесної гри в істинно спортивному дусі в ім'я слави спорту та честі наших команд”.
2. Проведення змагань (естафети, рухливі та народні ігри, конкурси, вікторини тощо).
3. Підведення підсумків та нагородження переможців грамотами та цінними подарунками.
4. Церемонія закриття:
 - марш учасників змагань як єдиної олімпійської сім'ї;
 - опускання олімпійського прапора і запуск паперових голубів.

Схема аналізу заходу

I. Загальні відомості.

1. Клас (група).
2. Тема (назва) заняття.
3. Мета заняття.
4. Основні завдання.
5. Форма проведення.
6. Хто залучається до проведення заняття.

II. Підготовка до заняття.

1). Підготовка організатора:

- форма, місце проведення заняття та їх доцільність;

- чіткість поставленої мети і визначених завдань;
- структура заняття;
- врахування вікових, індивідуальних особливостей учасників, а також їхніх пізнавальних можливостей.

2). Підготовка учасників:

- залучення учасників до підготовки заходу;
- готовність до сприймання і засвоєння програмного змісту заняття.

III. Хід заняття.

1). Організація (вступна частина)

- актуальність теми;
- готовність учасників до проведення заходу;
- чіткість поставленого завдання;
- злагодженість дій організатора і учасників.

2). Основна частина:

- відповідність ходу заняття поставленій меті;
- реалізація окреслених виховних завдань;
- раціональність у доборі фактів і проблемних питань;
- послідовність етапів заходу;
- методи і прийоми, використані організатором у ході заходу, їх результативність.

3) Заключна частина:

- форма закінчення заходу;
- оцінювання діяльності учнів;
- психологічний стан учнів;
- результативність проведеного заходу.

IV. Висновки і рекомендації.

Положення про змагання

- 1) вид заходу (першість, спартакіада, фізкультурне свято тощо);
- 2) характер заходу (командний, командно-особистий, особистий);
- 3) масштаб (в рамках класу, школи, району, міста);

I. Цілі і завдання.

Цілі визначають кінцевий результат заходу, який передбачається мати внаслідок його проведення. Завдання конкретизують ціль заходу.

II. Час і місце проведення.

Вказуються числа, дні неділі, місяця і база, на якій буде проводитись захід. У положенні про комплексні заходи визначається час по етапам проведення заходу.

III. Керівництво змаганнями.

У цьому розділі вказується відповідальний за організацію проведення заходу. У положеннях про комплексні заходи (наприклад, спартакіада) вказується склад організаційного комітету, можливо склад головної судейської колегії.

IV. Учасники змагань.

Вказується: хто прийме участь, вікові обмеження, кількісний склад команд, вимоги до фізичної підготовки та інше. Можливо вказати вимоги до форми учасників.

V. Програма змагань.

Розділ детально розкриває програму змагань. Вказуються види програми (змагальні вправи) для юнаків і дівчат окремо, при необхідності конкретизуються вікові категорії. Якщо не передбачене доповнення з графіком змагань – вказується час початку змагань в окремих видах.

В змаганнях по рухливим іграм, естафетам детально подаються правила і суть змагань. Якщо змагання по спортивним іграм проводяться за спрощеними правилами – вказуються зміни до правил змагань (у тому числі й термін проведення періодів, таймів і т.п.)

VI. Система заліку визначення переможців.

У цьому розділі вказуються система визначення переможців і формула заліку командних результатів (по метрам, секундам, очкам, балам), особисто в кожному виді чи багатоборстві, скільки результатів іде в залік команди і по якому принципу, та інше.

VII. Нагородження.

Вказується, яким чином проводиться нагородження визначених переможців – конкретно: в особистому і командному заліку.

Зміст розділу залежить від можливостей організації, що проводить нагородження. Для нагородження звичайно передбачаються грамоти, дипломи, значки, жетони, пам'ятні сувеніри, цінні подарунки, тощо.

VIII. Заявки.

Вказується час подачі заявок на участь у змаганнях від колективів, можливо вказати форму заявок.

Заявка

на участь команди _____ класу в змаганнях

_____ (“__” _____ 20__ р.)
(Назва змагань)

№ п/п	Прізвище, ім'я	Рік народження	Спортивний розряд	Дозвіл лікаря

* У доповнення до положення, при необхідності, можуть бути графік змагань, таблиці ходу змагань.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЯКІ ВІНОСЯТЬСЯ НА ЗАХИСТ ПРАКТИКИ

1. Особливості організації спортивно-масової роботи.
2. Організація та методика проведення підготовчої частини тренувального заняття з обраного виду спорту.
3. Засоби та методи спортивно-масової роботи.
4. Форми спортивно-масової роботи.
5. Організація та методика проведення спортивно-масових заходів.
6. Правила надання першої долікарської допомоги.
7. Техніка безпеки (правила поведінки в спортивних залах, на майданчиках, на воді, в паркових зонах).

8. Планування спортивно-масової роботи в дитячих оздоровчих таборах.
9. Особливості проведення спортивно-масової роботи з дітьми з обмеженими можливостями.
10. Структура сценарію спортивно-масового заходу.
11. Положення змагання.
12. Структура звіту головного судді.
13. Функції спортивного аніматора.
14. Патріотичне виховання засобами фізичної культури та спорту.
15. Етапи підготовки до спортивно-масового заходу.
16. Види анімаційної діяльності.
17. Особливості проведення олімпійського уроку.
18. Попередження травматизму під час проведення спортивно-масових заходів.
19. Техніка безпеки під час проведення спортивно-масових та змагань.
20. Рухливі ігри на відкритій місцевості.
21. Врахування вікових особливостей під час організації спортивно-масових заходів.
22. Соціалізація дітей засобами фізичної культури та спорту.
23. Структура спортивно-масового заходу.
24. Особливості проведення профорієнтаційних заходів.
25. Види олімпійських уроків.
26. Особливості складання естафет
27. Заходи з популяризації занять фізичною культурою та спортом.
28. Етапи організації спортивно-масового заходу.
29. Особливості проведення спортивного свята.
30. Контроль та самоконтроль під час проведення спортивно-масових заходів.

ФОРМИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Контроль діяльності студентів під час проходження практики складається із двох видів: поточного і підсумкового

Поточний контроль здійснюється протягом всієї практики і має наступні напрямки:

- трудова і навчальна дисципліна
- ведення щоденника практики;
- виконання індивідуальних завдань;
- вчасна розробка і пред'явлення керівникам практики поточної документації.

В останній день практики студент звітує про виконання програми практики і подає звітну документацію груповому керівнику. Підсумковий контроль проводиться під час заліку.

ВИМОГИ ДО ЗВІТУ

По завершенню навчальної практики студент повинен здати такі документи:

1. Щоденник практики, завірений підписами та печатками.
2. Сценарій спортивно-масового заходу (спортивне свято, Олімпійський урок, естафети та ін.).
3. Аналіз проведеного заходу.
4. Положення змагань.

Вся документація готується державною мовою на листах формату А4. Після оформлення вся звітна документація подається в окремій папці на кафедру олімпійського та професійного спорту.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ

Оцінка «зараховано» А (90-100 бал.) — всі завдання практики виконано в повному обсязі, виявлено вміння студента застосовувати і творчо

використовувати методичні знання. Студент вміє самостійно проводити та аналізувати спортивно-масові заходи, будувати стосунки з юними спортсменами та тренерами. Продемонстровані активність та ініціативність. Звіт подано у встановлений термін, який містить всі структурні елементи. У щоденнику студента-практиканта зафіксовано зміст роботи протягом усього періоду проходження практики, є характеристика, підписи керівника від бази та університету завірені печаткою. Характеристика – відгук позитивна.

Оцінка «зараховано» **В (82-89 бал.)** - завдання виконанні правильно, але недостатньо повно. Виявлено вміння студента застосовувати методичні знання, пов'язані з особливостями і засобами спортивно-масової роботи. Звіт подано у встановлений термін, який містить всі структурні елементи. У щоденнику студента-практиканта зафіксовано зміст роботи протягом усього періоду проходження практики, є характеристика, підписи керівника від бази та університету завірені печаткою. Характеристика – відгук позитивна.

Оцінка «зараховано» **С (74-81 бал.)** - завдання практики виконано, але неповно, в ході виконання завдань допускалися помилки. При проведенні спортивно-масових заходів наявні незначні методичні помилки. Звітна документація оформлена згідно вимог. У щоденнику студента-практиканта зафіксовано зміст роботи протягом усього проходження практики, є характеристика, підписи керівників від бази та університету.

Оцінка «зараховано» **Д (64-73 бал.)** - завдання практики виконано в неповному обсязі, в ході виконання завдань допускалися помилки. Звітна документація недооформлена або оформлена з помилками та подана не своєчасно. Щоденник оформлений з помилками.

Оцінка «зараховано» **Е (60-63 бал.)** - завдання практики виконано не повністю та з помилками. Аналіз та проведення спортивно-масових заходів на практиці виконано з суттєвими помилками, мають місце помилки в спеціальній термінології. Документація оформлена неповно, з помилками та з значним запізненням. Щоденник не дооформлено, проте всі помилки виправлені своєчасно.

Оцінка «незараховано» **FX (35-59 бал.)** - завдання практики невиконані. Виявлені проблеми встановленні контакту, не сформовані вміння проводити відповідні види діяльності. Заняття не проведене або проведене зі значними помилками. Звітна документація не оформлена або оформлена зі значними помилками. Відсутній щоденник, або не заповнений, характеристика та відгук негативні.

Оцінка «незараховано» **F (1-34 бал.)** - студент повністю не виконав програмного матеріалу практики, не відвідував базу практики, не готовий відповідати на будь-яке запитання з проходження практики.